

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT;
DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDIG

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overheidsopdracht aankoop zelftesten

Samenvatting

Met deze nota wordt aan de Vlaamse Regering gevraagd haar goedkeuring te hechten aan een overheidsopdracht voor de aankoop van zelftesten om het COVID-19 virus op te sporen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Kanselarij en Bestuur

BELEIDSDOMEIN: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Aankoop van testen in het kader van de COVID 19 pandemie.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- De Inspectie van Financiën verleende haar advies op 1 april 2021. Dit advies is ongunstig. De Inspectie van Financiën betwist in hoofdzaak de onvoorzienbaarheid en de hoogdringendheid van het dossier, op basis waarvan er gekozen wordt voor de procedure van een OPZB. Volgens de Inspectie van Financiën was deze behoefte al langer voorzienbaar en kan de hoogdringendheid bovendien niet ingeroepen worden voor aankopen die een behoefte moeten dekken over een langere periode. De Inspectie van Financiën klaagt ook aan dat er in

de voorbije maanden al veel, en soms onterecht, beroep is gedaan op het argument van “dwingende spoed”. De COVID 19-crisis wordt gekenmerkt door een opeenvolging van nieuwe evoluties waarbij vaak ook snel gehandeld moet worden. De hoofddoelstelling blijft immers om zo snel als mogelijk de juiste instrumenten in te zetten die kunnen meehelpen om het virus te bestrijden. In het licht van de exponentiële toename van besmettingen in een opgaande fase, zou het niet verantwoord zijn om meer tijd te nemen dan nodig om te handelen. Nog maar recent werd aan de ziekenhuizen gevraagd om hun capaciteit op intensieve zorgen opnieuw uit te breiden en alle planbare zorg uit te stellen wegens de te hoge bezettingsgraad op IZ. We moeten vandaag dus ingrijpen op alle fronten om een verdere toename van ziekenhuisopnames te vermijden. In het verleden werden we bovendien ook meermaals geconfronteerd met grote krapte op de wereldmarkten omdat alle landen met dezelfde uitdaging worstelen op hetzelfde moment. Dat dwingt ons om keer op keer snel te handelen, waarbij dit inderdaad soms ex post misschien niet nodig bleek. Dit mag echter geen argument om deze nieuwe aankoop in vraag te stellen. De inspectie van financiën relateert ook het belang van de nieuwe virusvarianten voor de motivatie, terwijl de experts tot op vandaag nog altijd onderzoek aan het verrichten zijn m.b.t. de hogere besmettelijkheid en de grotere impact op het ziekteverloop bij patiënten. Er wordt door de Inspectie van Financiën ook voorbij gegaan aan het feit dat zelftesten nog maar sinds deze week toegelaten zijn op de Belgische markt. De voorbereiding van deze overheidsopdracht kon dus ook niet vroeger gebeuren. Het feit dat de overheidsopdracht de behoefte over 6 maanden afdekt, is ook gerelateerd aan de huidige vaccinatiecampagne. De nood aan zelftesten worden immers ook daardoor bepaald. Bij de evaluatie van de inzet van zelftesten die uiterlijk eind juni 2021 zal gebeuren, kan alsnog beslist worden om via een openbare procedure te werk te gaan.

- Het begrotingsakkoord werd aangevraagd op 02 april 2021.

2. INHOUD

In het kader van de aanpak van de COVID-19 pandemie is de teststrategie een zeer belangrijke bouwsteen. Testen laat toe om besmettingen te detecteren en de nodige maatregelen te nemen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan, in het bijzonder door besmette personen in quarantaine te plaatsen. Testen laat ook toe om de contactopsporing op gang te brengen. Eens een besmetting is vastgesteld, kunnen de (nauwe) contacten van die besmette persoon in kaart worden gebracht zodat ook zij de nodige maatregelen kunnen nemen om verdere verspreiding van het virus tegen te gaan. Het is dan ook belangrijk dat we optimaal omgaan met de verschillende type testen die beschikbaar zijn.

Door de recente wijzigingen in de federale regelgeving kunnen nu ook zelftesten ingezet worden, naast de PCR-testen en de sneltesten waarover we eerder al konden beschikken.

In verschillende beleidsdomeinen willen we nu inzetten op herhaald preventief testen via zelftesten. Het gaat hierbij om het testen van personen die geen hoogrisicocontact zijn en die geen symptomen vertonen. De hoofddoelstelling van deze preventieve testen is het voorkomen van nieuwe uitbraken via een snelle detectie. In het licht van de hoge bezettingsgraden op de intensieve afdelingen van de ziekenhuizen is dit van groot belang.

De testen zijn aanvullend (niet vervangend) op andere maatregelen. We behouden andere voorzorgsmaatregelen. De testen mogen niet gezien worden als een middel om sneller te versoepelen. Andere evoluties, in het bijzonder de vaccinatiegraad, zullen belangrijker zijn op dit vlak.

Daarnaast gaan we uit van volgende uitgangspunten :

- Er wordt geen keuze gemaakt om de ganse bevolking willekeurig te testen. De kostprijs hiervan weegt niet op tegen het rendement. Zeker omdat een test altijd een momentopname blijft. Een negatieve test vandaag zegt niks over (gevaar op) besmetting morgen.
- Er wordt vooral gefocust op sectoren met een hoge incidentie aan clusters of waar het (correct) gebruik van beschermingsmateriaal niet evident is, waar geen thuiswerk mogelijk is, etc.
- Een preventieve test kan geen voorwaarde zijn om aan een bepaalde activiteit te participeren.

Zelftesten hebben naast voordelen ook een aantal nadelen. De testen kunnen een vals gevoel van veiligheid creëren (ze blijven altijd een momentopname), er is minder betrouwbaarheid van deze testen ten opzichte van PCR zeker bij asymptomatische personen, de kwaliteit van de afname heeft impact op het resultaat, ... Het grootste argument pro is dat zeer besmettelijke personen sneller worden geïdentificeerd.

	Pro	Contra
PCR-test (incl. speekselPCR)	<ul style="list-style-type: none"> - Betrouwbaarheid - Goed georganiseerd circuit (afname, analyse, registratie, ...) 	<ul style="list-style-type: none"> - Vereist labocapaciteit - Meer tijd tussen afname en resultaat
Sneltest	<ul style="list-style-type: none"> - Snel resultaat - Geen labocapaciteit nodig - Sneller zeer besmettelijke personen detecteren 	<ul style="list-style-type: none"> - Minder betrouwbaar (iwb bij asymptomatische personen). - Operationele aspecten (afname onder verantwoordelijkheid van arts, door opgeleid personeel)
Zelftest	<ul style="list-style-type: none"> - Snel resultaat - Geen labocapaciteit nodig - Afname kan door persoon zelf - Sneller zeer besmettelijke personen detecteren 	<ul style="list-style-type: none"> - Minder betrouwbaar (idem als bij sneltest) - Geen controle op kwaliteit van afname (grote impact op betrouwbaarheid) - Link moet contactonderzoek (registratie van resultaten) is minder gegarandeerd.

In het licht van de doelstelling en de voor- en nadelen van de zelftesten worden 3 “sectoren” naar voor geschoven die prioritair in aanmerking komen : onderwijs, kinderopvang en het overheidspersoneel (in bepaalde diensten van de Vlaamse Overheid). Voor de inzet in deze sectoren zal ook nood zijn aan een duidelijke communicatie / protocol, waarin ook wordt aangegeven wat er dient te gebeuren in geval van een positieve test.

Ook de lokale besturen kunnen – voor wat hun eigen personeel betreft - aansluiten bij de overheidsopdracht die de Vlaamse overheid zal opzetten, waarbij de ze testen wel zelf financieren.

Merk op dat het beoogde toepassingsgebied van de zelftesten anders is dan dit van de sneltesten die we nu al inzetten. Die sneltesten worden momenteel hoofdzakelijk gebruikt voor het testen van HRC zodat ze een uitzondering kunnen krijgen voor de quarantaine in het kader van kritische functies in essentiële sectoren. De zelftesten zullen dienen voor preventief testen van medewerkers die geen HRC zijn. De pilootprojecten voor de sneltesten blijven behouden.

In het licht van de huidige stand van de epidemie **wil de Vlaamse Regering overgaan tot de aankoop van deze zelftesten via een OPZB.**

De hardnekkigheid van de pandemie, ook en vooral in eigen land en de door mutaties van het virus gestuurde groeiende besmettelijkheid ervan en toenemende ernst van de aandoening, zijn onvoorzienbare omstandigheden. Terwijl uit de pilootprojecten van de voorbije maanden is gebleken hoezeer een preventieve testing noodzakelijk was, bleek evenzeer dat de voorhanden zijnde testen niet ideaal waren om die strategie te ondersteunen.

De timing is dus cruciaal. Het is zaak om in de komende weken een voorraad veilig te stellen zodat de Vlaamse Overheid klaar is om de continue bevoorrading te verzekeren zodat door middel van doorgedreven preventief testen nieuwe uitbraken snel worden ontdekt en in de kiem kunnen worden gesmoord en ondertussen een noodzakelijke heropening van de scholen en de werking van andere essentiële sectoren wordt gevrijwaard.

Dit impliceert een hoogdringendheid die zich niet laat verenigen met de langere doorlooptijd van een openbare procedure. Een dergelijke plaatsingsprocedure zal alsnog worden geïnitieerd indien de noodzaak daartoe blijkt uit de eerste evaluatie ten gronde van de inzet van zelftesten door de Vlaamse Regering. Daarbij zal worden gekeken naar de evolutie van het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames, alsook naar de vaccinatiegraad. Gelet op de huidige stand van de epidemie onverantwoord om de totstandkoming van een raamovereenkomst met openbare procedure af te wachten.

BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De overheidsopdracht gaat uit van een periode van 6 maand. De eerste focus ligt op de periode tot eind juni, maar we voorzien dat indien nodig een langere periode overbrugd kan worden. Uiterlijk eind juni voorziet de Vlaamse Regering een evaluatie van het gebruik van de zelftesten. De hieronder weergegeven volumes reflecteren de inschatting van de noden tot op het tijdstip van die evaluatie, waarbij de aan de gang zijnde ongunstige evolutie van de besmettings- en opnamecijfers is meegenomen in het begroten van die noden.

Dit geeft, excl. BTW volgende raming:

- Binnen onderwijs wordt voor de rest van het schooljaar – op kruissnelheid - uitgegaan van 600.000 testen per week: ongeveer 200.000 leerkrachten en ander onderwijspersoneel die 2 keer per week zouden moeten worden getest voor het kleuter-, basis-, en middelbaar onderwijs. Daarnaast worden 200.000 testen per week voor het hoger onderwijs voorzien.
- Voor het overheidspersoneel binnen de Vlaamse overheid wordt het aantal per week (o.b.v. 2 testen per persoon) geraamd op 27.000 per week.
- Voor de kinderopvang wordt het aantal per week (o.b.v. 2 testen per persoon) geraamd op 50.000 per week.
- De lokale besturen zullen kunnen aansluiten bij de overheidsopdracht van de Vlaamse overheid voor zelftesten. Ze zullen deze testen zelf financieren. Voor het overheidspersoneel binnen de lokale besturen wordt het aantal per week (o.b.v. 2 testen per persoon) geraamd op 51.000 per week.

Rekening houdend met vakantieperiodes en uitgaande van een geleidelijk afnemende behoefte door vaccinatie, brengt ons dat (voor 6 maanden) op:

	Onderwijs	Kinderopvang	Vlaamse overheid	Lokale besturen
<i>Mei</i>	2.400.000	200.000	108.000	204.000
<i>Juni</i>	2.400.000	200.000	108.000	204.000
<i>Juli</i>	0	200.000	81.000	153.000
<i>Augustus</i>	0	100.000	54.000	102.000
<i>September</i>	800.000	100.000	54.000	102.000
<i>Oktober</i>	800.000	50.000	27.000	51.000
<i>Totaal 6 maand</i>	6.400.000	850.000	432.000	816.000
<i>Algemeen totaal</i>				8.498.000

Afgerond naar een raming van 8.500.000 sneltesten en op basis van een kostprijs van 5 euro per test (cf. gemiddelde prijs voor sneltesten) komen we op een bedrag van 42.500.000 €. In deze raming valt ruim 4 mio euro ten laste van de lokale besturen (indien zij beroep doen op de overheidsopdracht).

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

De voorgestelde aankoop heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De lokale besturen kunnen aansluiten bij de overheidsopdracht, mits betaling van de aangekochte zelftesten.

3. VERDER TRAJECT

/

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. Het facilitair bedrijf (HFB) de opdracht te geven om de overheidsopdracht met betrekking tot de aankoop van zelftesten op te starten;
2. De administratieve voorbereiding en opvolging van bestellingen van zelftesten te doen binnen de (al bestaande) Taskforce Beschermingsmiddelen (zoals dit nu al gebeurd voor de aankoop van o.a. de mondkmaskers). De Taskforce zal uiterlijk eind juni 2021 een evaluatie van de aankoop en inzet van de zelftesten voorleggen aan de Vlaamse Regering;
3. De noodzakelijke financiële middelen voor de aankopen (en de bijhorende kosten) vrij te maken binnen de Coronaprovisie.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

Wouter BEKE